

01

Θεωρούμε παραγωγίσιμη συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ τέτοια ώστε :
 $2xf(x) + (x^2+1)f'(x) = e^x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, με $f(0) = 1$.

α) Να αποδείξετε ότι $f(x) = \frac{e^x}{x^2+1}$, $x \in \mathbb{R}$.

β) Να μελετήσετε ως προς τη μονοτονία τη συνάρτηση f .

α)

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

$$2xf(x) + (x^2+1)f'(x) = e^x \Leftrightarrow (x^2+1)'f(x) + (x^2+1)f'(x) = (e^x)' \Leftrightarrow$$

$$[(x^2+1)f(x)]' = (e^x)' \Leftrightarrow (x^2+1)f(x) = e^x + c \quad (1), \text{ όπου } c \text{ πραγματική σταθερά.}$$

Ομως $f(0)=1$ και η (1) για $x=0$ γραφεται $(0^2+1)f(0)=e^0 + c \Leftrightarrow 1=1+c \Leftrightarrow c = 0$.

Έτσι απο την (1) προκύπτει ότι

$$(x^2+1)f(x) = e^x \Leftrightarrow f(x) = \frac{e^x}{x^2+1}, x \in \mathbb{R}.$$

β)

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

$$f'(x) = \frac{(e^x)'(x^2+1) - e^x(x^2+1)'}{(x^2+1)^2} = \frac{e^x(x^2+1) - e^x 2x}{(x^2+1)^2} = \frac{e^x(x-1)^2}{(x^2+1)^2} \geq 0, \text{ με το "=" να ισχύει}$$

μόνο για $x = 1$. Συνεπώς η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

02

Δίνεται η συνάρτηση f με : $f(x) = \begin{cases} x^2 - 8x + 16 & , 0 < x < 5 \\ (a^2 + \beta^2) \ln(x - 5 + e) + 2(a+1)e^{5-x} & , x \geq 5 \end{cases}$

α) Να βρεθούν τα $\lim_{x \rightarrow 5^-} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow 5^+} f(x)$.

β) Να βρεθούν τα $a, \beta \in \mathbb{R}$, ώστε η συνάρτηση f να είναι συνεχής στο $x_0=5$.

γ) Για τις τιμές των a, β του ερωτήματος (β) να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$.

α)

$$\lim_{x \rightarrow 5^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 5^-} (x^2 - 8x + 16) = 25 - 40 + 16 = 1,$$

$$\lim_{x \rightarrow 5^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 5^+} [(a^2 + \beta^2) \ln(x - 5 + e) + 2(a+1)e^{5-x}] =$$

$$= (a^2 + \beta^2) \lim_{x \rightarrow 5^+} [\ln(x - 5 + e) + 2(a+1)] \lim_{x \rightarrow 5^+} e^{5-x} \stackrel{5-x=t}{=} \lim_{x-5+e=u} =$$

$$= (a^2 + \beta^2) \lim_{u \rightarrow e^+} \ln u + 2(a+1) \lim_{t \rightarrow 0^-} e^t = (a^2 + \beta^2) \ln e + 2(a+1)e^0 = a^2 + \beta^2 + 2a + 2.$$

β)

Η f είναι συνεχής στο $x_0=5$ αν και μόνο αν $\lim_{x \rightarrow 5^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 5^+} f(x) = f(5) \Leftrightarrow$

$$1 = a^2 + \beta^2 + 2a + 2 = a^2 + \beta^2 + 2a + 2 \Leftrightarrow a^2 + \beta^2 + 2a + 1 = 0 \Leftrightarrow (a+1)^2 + \beta^2 = 0 \quad (1)$$

Απο την (1), επειδή οι αριθμοί $(a+1)^2, \beta^2$ είναι μη αρνητικοί, προκύπτει ισόδυναμα ότι $(a+1)^2 = 0$ και $\beta^2 = 0$, δηλαδή ότι $a = -1$ και $\beta = 0$.

γ)

Για κάθε $x \geq 5$ και για $a = -1, \beta = 0$ είναι $f(x) = \ln(x - 5 + e)$. Άρα έχουμε :

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \ln(x - 5 + e) \stackrel{x-5+e=w}{=} \lim_{w \rightarrow +\infty} \ln w = +\infty.$$

03

Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο κλειστό διαστήμα $[0, 1]$ και ισχύει $f'(x) > 0$ για κάθε $x \in (0, 1)$. Αν $f(0) = 2$ και $f(1) = 4$, να δείξετε ότι :

α) η ευθεία $y = 3$ τέμνει τη γραφική παράσταση της f σ' ένα ακριβώς σημείο με τετμημένη $x_0 \in (0, 1)$.

β) υπάρχει $x_1 \in (0, 1)$, τέτοιο ώστε $f(x_1) = \frac{f(\frac{1}{5}) + f(\frac{2}{5}) + f(\frac{3}{5}) + f(\frac{4}{5})}{4}$

γ) υπάρχει $x_2 \in (0, 1)$, ώστε η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της f στο σημείο $M(x_2, f(x_2))$ να είναι παράλληλη στην ευθεία $y = 2x + 2000$.

α)

Οι τετμημένες των κοινών σημείων της ευθείας $y=3$ και της C_f βρίσκονται αν λύσουμε την εξίσωση $f(x)=3 \Leftrightarrow f(x)-3=0$.

Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x)=f(x)-3$, $x \in [0, 1]$. Αρκεί να δείξουμε ότι η εξίσωση $h(x)=0$ έχει ακριβώς μια λύση στο $(0, 1)$.

Η f είναι παραγωγίσιμη στο $[0,1]$ άρα θα είναι και συνεχής σε αυτό. Επειδή η h είναι συνεχής στο $[0,1]$ (ως διαφορά παραγωγίσιμων συναρτήσεων) και $h(0)h(1)=(f(0)-3)(f(1)-3)=(2-3)(4-3)=-1 < 0$, σύμφωνα με το θεώρημα Bolzano θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (0,1)$ τέτοιο ώστε $h(x_0)=0$.

Ακόμη έχουμε $h'(x)=f'(x)-(3)'=f'(x) > 0$, $x \in (0,1)$. Άρα η h είναι γνησίως αυξουσα στο $(0,1)$ συνεπώς η εξίσωση $h(x)=0$ έχει το πολύ μια ρίζα στο $(0,1)$.

Επομένως το $x_0 \in (0,1)$ τέτοιο ώστε $h(x_0)=0$ είναι μοναδικό.

β)

Εφόσον η f είναι συνεχής στο $[0,1]$ και $f'(x) > 0$ για κάθε $x \in (0,1)$, η f είναι γνησίως αυξουσα στο $[0,1]$. Άρα:

$$0 < \frac{1}{5} < 1 \Rightarrow f(0) < f\left(\frac{1}{5}\right) < f(1) \Rightarrow 2 < f\left(\frac{1}{5}\right) < 4,$$

.....
.....

$$0 < \frac{4}{5} < 1 \Rightarrow f(0) < f\left(\frac{4}{5}\right) < f(1) \Rightarrow 2 < f\left(\frac{4}{5}\right) < 4. \text{ Άρα θα έχουμε :}$$

$$2+2+2+2 < f\left(\frac{1}{5}\right)+f\left(\frac{2}{5}\right)+f\left(\frac{3}{5}\right)+f\left(\frac{4}{5}\right) < 4+4+4+4 \Rightarrow 8 < f\left(\frac{1}{5}\right)+f\left(\frac{2}{5}\right)+f\left(\frac{3}{5}\right)+f\left(\frac{4}{5}\right) < 16 \quad (1).$$

Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x)=f(x)-\frac{f\left(\frac{1}{5}\right)+f\left(\frac{2}{5}\right)+f\left(\frac{3}{5}\right)+f\left(\frac{4}{5}\right)}{4}$, $x \in [0, 1]$.

Η g είναι συνεχής στο $[0,1]$ ως διαφορά συνεχών συναρτήσεων. Ακόμη είναι:

$$g(0) = 2 - \frac{f\left(\frac{1}{5}\right)+f\left(\frac{2}{5}\right)+f\left(\frac{3}{5}\right)+f\left(\frac{4}{5}\right)}{4} = \frac{8 - [f\left(\frac{1}{5}\right)+f\left(\frac{2}{5}\right)+f\left(\frac{3}{5}\right)+f\left(\frac{4}{5}\right)]}{4} < 0,$$

$$g(1) = 4 - \frac{f\left(\frac{1}{5}\right)+f\left(\frac{2}{5}\right)+f\left(\frac{3}{5}\right)+f\left(\frac{4}{5}\right)}{4} = \frac{16 - [f\left(\frac{1}{5}\right)+f\left(\frac{2}{5}\right)+f\left(\frac{3}{5}\right)+f\left(\frac{4}{5}\right)]}{4} > 0,$$

δηλαδή $g(0)g(1) < 0$. Σύμφωνα με το θεώρημα Bolzano υπάρχει $x_1 \in (0,1)$, τέτοι-

$$\text{ο ώστε } g(x_1) = 0 \Leftrightarrow f(x_1) - \frac{f(\frac{1}{5}) + f(\frac{2}{5}) + f(\frac{3}{5}) + f(\frac{4}{5})}{4} = 0 \Leftrightarrow$$

$$f(x_1) = \frac{f(\frac{1}{5}) + f(\frac{2}{5}) + f(\frac{3}{5}) + f(\frac{4}{5})}{4}.$$

γ)

Η f είναι συνεχής στο $[0,1]$ και παραγωγίσιμη στο $(0,1)$.

Συμφωνα με το θεωρημα μεσης τιμης υπαρχει ενα τουλαχιστον $x_2 \in (0,1)$ τε-
τοιο ώστε $f'(x_2) = \frac{f(1) - f(0)}{1 - 0} = 4 - 2 = 2$.

Η εφαπτομενη της C_f στο M εχει τον ιδιο συντελεστη διευθυνσης με την ευ-
θεια $\gamma = 2x + 2000$ (τον αριθμο 2), αρα ειναι παραλληλες .

04

Εστω η συναρτηση $f : (1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, με $f(x) = 2000 + |\ln(x-1)|$. Εστω c πραγματικος μεγαλυτερος του 2000. Εστω οτι η ευθεια με εξισωση $\gamma = c$ και η γραφικη παρασταση της f τεμνονται σε δυο διαφορετικα σημεια του επιπεδου, τα A και B . Να αποδειξετε οτι οι εφαπτομενες της γραφικης παραστασης της f , στα A και B , ειναι καθετες μεταξυ τους .

Επειδη $\ln(x-1) > 0 \Leftrightarrow x-1 > 1 \Leftrightarrow x > 2$, ο τυπος της f χωρις απολυτη τιμη γρα-
φεται $f(x) = \begin{cases} 2000 + \ln(x-1), & x \geq 2 \\ 2000 - \ln(x-1), & 1 < x < 2 \end{cases}$.

Οι τετμημενες των κοινων σημειων της ευθειας $\gamma = c$ και της C_f βρισκονται απο τη λυση της εξισωσης

$$f(x) = c \Leftrightarrow 2000 + |\ln(x-1)| = c \Leftrightarrow |\ln(x-1)| = c - 2000 \quad c > 2000$$

$$\left. \begin{array}{l} \ln(x-1) = c - 2000 \\ \ln(x-1) = -(c - 2000) \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} x = e^{c-2000} + 1 \\ x = e^{-(c-2000)} + 1 \end{array} \right\} \text{Εστω } \begin{array}{l} x_1 = e^{c-2000} + 1 \\ x_2 = e^{-(c-2000)} + 1 \end{array}$$

Χωρις βλαβη της γενικοτητας εστω οτι $A(x_1, f(x_1))$ και $B(x_2, f(x_2))$.

Για να δειξουμε οτι οι εφαπτόμενες της C_f στα A και B ειναι καθετες μεταξυ τους, αρκει να δειξουμε οτι $f'(x_1)f'(x_2) = -1$.

$$\text{Για } x > 2 \text{ εχουμε } f'(x) = \frac{1}{x-1} \text{ και για } 1 < x < 2 \text{ εχουμε } f'(x) = -\frac{1}{x-1}.$$

Επειδη $c > 2000$ ειναι $c - 2000 > 0 \Rightarrow e^{c-2000} > 1$ και $e^{-(c-2000)} < 1$, οποτε $x_1 > 2$ και $1 < x_2 < 2$. Αρα

$$f'(x_1)f'(x_2) = \frac{1}{e^{c-2000} + 1 - 1} \cdot \left(-\frac{1}{e^{-(c-2000)} + 1 - 1}\right) = \frac{1}{e^{c-2000}} \cdot \frac{-1}{e^{-(c-2000)}} = \frac{-1}{e^0} = -1.$$

05 Θεωρούμε τη συνάρτηση f με $f(x) = x^2 - 4x + 3$, $x \in \mathbb{R}$.

α) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f(x) + f(y) = 0$ με $x, y \in \mathbb{R}$, παριστάνει κύκλο και να βρείτε το κέντρο και την ακτίνα του.

β) Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της f και τον άξονα $x'x$.

α)

Η εξίσωση $f(x) + f(y) = 0$ γραφεται :

$$x^2 - 4x + 3 + y^2 - 4y + 3 = 0 \Leftrightarrow x^2 - 4x + y^2 - 4y = -6 \Leftrightarrow x^2 - 4x + 4 + y^2 - 4y + 4 = -6 + 4 + 4 \Leftrightarrow$$

$(x-2)^2 + (y-2)^2 = 2$, που είναι εξίσωση κύκλου με κέντρο $K(2,2)$ και ακτίνα $\rho = \sqrt{2}$.

β)

$$f(x) = 0 \Leftrightarrow x^2 - 4x + 3 = 0 \Leftrightarrow x = 1 \text{ ή } x = 3.$$

Επειδή η f είναι συνεχής στο $[1,3]$ και $f(x) \leq 0$ για κάθε $x \in [1,3]$ το ζητούμενο εμβαδό είναι :

$$E = \int_1^3 -f(x) dx = \int_1^3 (-x^2 + 4x - 3) dx = \left[-\frac{x^3}{3} + 2x^2 - 3x \right]_1^3 = \frac{4}{3} \text{ τ.μ.}$$

06 Θεωρούμε συνεχή συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ που ικανοποιεί την ισότητα :

$$\int_0^x (1+t^2)f(t) dt = x^2 + \int_0^1 6x(t^2+t) dt, x \in \mathbb{R}$$

α) Να αποδείξετε ότι $f(x) = \frac{2x+5}{x^2+1}$.

β) Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της γραφικής παράστασης της f στο σημείο της $A(0, f(0))$.

α)

Η δοθείσα ισότητα γραφεται

$$\int_0^x (1+t^2)f(t) dt = x^2 + x \int_0^1 (6t^2+6t) dt \Leftrightarrow \int_0^x (1+t^2)f(t) dt = x^2 + x \cdot [2t^3 + 3t^2]_0^1 \Leftrightarrow$$

$$\int_0^x (1+t^2)f(t) dt = x^2 + x \cdot (5 - 0) \Leftrightarrow \int_0^x (1+t^2)f(t) dt = x^2 + 5x \quad (1), x \in \mathbb{R}.$$

Παραγωγίζουμε τα δύο μέλη της (1) και έχουμε

$$(1+x^2)f(x) = 2x+5 \Leftrightarrow f(x) = \frac{2x+5}{x^2+1}, x \in \mathbb{R}.$$

β)

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

$$f'(x) = \frac{2(x^2+1) - (2x+5)2x}{(x^2+1)^2} = \frac{-2x^2 - 10x + 2}{(x^2+1)^2} \text{ και } f'(0) = 2 \text{ ενώ } f(0) = 5.$$

Η ζητούμενη εξίσωση είναι : $y - f(0) = f'(0)(x-0) \Leftrightarrow y = 2x + 5$.

07 Θεωρούμε συνάρτηση f συνεχή στο \mathbb{R} .

α) Να αποδείξετε ότι $\int_0^3 f(2x+1) dx = \frac{1}{2} \int_1^7 f(x) dx$.

β) Εστω ότι $4 \int_0^3 f(2x+1) dx = \int_1^7 f(x) dx + 2004$. Να αποδείξετε ότι υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (1, 7)$ τέτοιο, ώστε $f(\xi) = 334$.

α)

Για το ολοκλήρωμα $\int_0^3 f(2x+1) dx$, θέτουμε $2x+1=u$ οπότε: $x = \frac{1}{2}(u-1) \Rightarrow dx = \frac{1}{2} du$.

Για $x=0$ παίρνουμε $u=1$ ενώ για $x=3$ παίρνουμε $u=7$. Έτσι έχουμε

$$\int_0^3 f(2x+1) dx = \int_1^7 f(u) \frac{1}{2} du = \frac{1}{2} \int_1^7 f(u) du = \frac{1}{2} \int_1^7 f(x) dx.$$

β)

Η δοσμένη ισότητα λόγω του (α) γράφεται

$$4 \cdot \frac{1}{2} \int_1^7 f(x) dx = \int_1^7 f(x) dx + 2004 \Leftrightarrow \int_1^7 f(x) dx = 2004.$$

Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x) = \int_1^x f(u) du - 334x, x \in [1, 7]$.

Η g είναι συνεχής στο $[1, 7]$ ως διαφορά συνεχών συναρτησεών και παραγωγίσιμη στο $(1, 7)$ ως διαφορά παραγωγίσιμων συναρτησεών με $g'(x) = f(x) - 334$.

Ακόμη: $g(1) = \int_1^1 f(u) du - 334 \cdot 1 = -334, g(7) = \int_1^7 f(u) du - 334 \cdot 7 = 2004 - 2338 = -334,$

δηλαδή $g(1) = g(7)$.

Συμφώνα με το θεώρημα Rolle υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (1, 7)$ τέτοιο, ώστε $g'(\xi) = 0 \Leftrightarrow f(\xi) - 334 = 0 \Leftrightarrow f(\xi) = 334$.

08 Εστω $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ συνάρτηση συνεχής στο \mathbb{R} . Εστω $I : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ η συνάρτηση

με $I(x) = \int_0^1 [(f(t))^2 - 2xt^2 f(t) + x^2 t^4] dt$, για $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι η συν-

άρτηση I παρουσιάζει ελαχιστο στο σημείο $x_0 = 5 \int_0^1 t^2 f(t) dt$.

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

• $I(x) = \int_0^1 (f(t))^2 dt - 2x \int_0^1 t^2 f(t) dt + x^2 \int_0^1 t^4 dt$ και

• $I'(x) = (\int_0^1 (f(t))^2 dt)' - 2 \int_0^1 t^2 f(t) dt \cdot (x)' + \int_0^1 t^4 dt \cdot (x^2)' = 0 - 2 \int_0^1 t^2 f(t) dt + 2 \int_0^1 t^4 dt \cdot x =$

$$= -2 \int_0^1 t^2 f(t) dt + 2 \left[\frac{t^5}{5} \right]_0^1 \cdot x = -2 \int_0^1 t^2 f(t) dt + \frac{2}{5} x.$$

Έχουμε

$$\bullet I'(x)=0 \Leftrightarrow x=5 \int_0^1 t^2 f(t) dt,$$

$$\bullet I'(x)>0 \Leftrightarrow x>5 \int_0^1 t^2 f(t) dt \text{ και}$$

$$\bullet I'(x)<0 \Leftrightarrow x<5 \int_0^1 t^2 f(t) dt.$$

Άρα η συνάρτηση I παρουσιάζει ελάχιστο στο σημείο $x_0 = 5 \int_0^1 t^2 f(t) dt$.

09

Έστω $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, είναι συναρτήσεις συνεχείς στο \mathbb{R} τέτοιες, ώστε να ισχύει $f(x)-g(x)=x-4$ για $x \in \mathbb{R}$. Έστω ότι η ευθεία με εξίσωση $y=3x-7$ είναι ασυμπτωτή της γραφικής παράστασης της f , καθώς $x \rightarrow +\infty$.

α) Να βρείτε τα όρια $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{g(x)}{x}$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{g(x)+3x+\eta\mu 2x}{xf(x)-3x^2+1}$.

β) Να αποδείξετε ότι η ευθεία με εξίσωση $y=2x-3$ είναι ασυμπτωτή της γραφικής παράστασης της g , καθώς $x \rightarrow +\infty$.

α)

Από την $f(x)-g(x)=x-4$ παίρνουμε $g(x)=f(x)-x+4$, για $x \in \mathbb{R}$. Επειδή η ευθεία με εξίσωση $y=3x-7$ είναι ασυμπτωτή της γραφικής παράστασης της f ,

καθώς $x \rightarrow +\infty$, θα έχουμε $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x}=3$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x)-3x)=-7$. Έτσι είναι:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{g(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)-x+4}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{f(x)}{x} - 1 + \frac{4}{x} \right) = 3 - 1 + 0 = 2. \text{ Ακόμη:}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{g(x)+3x+\eta\mu 2x}{xf(x)-3x^2+1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\frac{g(x)}{x} + 3 + \frac{\eta\mu 2x}{x}}{\frac{f(x)}{x} - 3 + \frac{1}{x}} = \frac{2+3+0}{-7+0} = -\frac{5}{7}, \text{ γιατί } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x} = 0 \text{ και}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu 2x}{x} = 0$$

(για κάθε $x > 0$: $-\frac{1}{x} \leq \frac{\eta\mu 2x}{x} \leq \frac{1}{x}$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} (-\frac{1}{x}) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x} = 0$ άρα και $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu 2x}{x} = 0$).

β)

Για να δείξουμε ότι η ευθεία με εξίσωση $y=2x-3$ είναι ασυμπτωτή της γραφικής παράστασης της g , καθώς $x \rightarrow +\infty$, αρκεί να δείξουμε ότι $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{g(x)}{x} = 2$ και

$\lim_{x \rightarrow +\infty} (g(x)-2x)=-3$. Η ισότητα $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{g(x)}{x} = 2$ έχει αποδειχθεί στο (α).

Έχουμε: $\lim_{x \rightarrow +\infty} (g(x)-2x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x)-x+4-2x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x)-3x)+4 = -7+4 = -3$ και συνεπώς το ζητούμενο έχει αποδειχθεί.

10

Φάρμακο χορηγείται σε ασθενή για πρώτη φορά. Εστω $f(t)$ η συνάρτηση που περιγράφει τη συγκεντρωση του φαρμακου στον οργανισμο του ασθενους μετα απο χρονο t απο τη χορηγηση του, οπου $t \geq 0$. Αν ο ρυθμος μεταβολης της $f(t)$ είναι $\frac{8}{t+1} - 2$:

α) Να βρειτε τη συνάρτηση $f(t)$.

β) Σε ποια χρονικη στιγμη t , μετα τη χορηγηση του φαρμακου, η συγκεντρωση του στον οργανισμο γινεται μεγιστη;

γ) Να δειξετε οτι κατα τη χρονικη στιγμη $t = 8$ υπαρχει ακομα επιδραση του φαρμακου στον οργανισμο, ενω πριν τη χρονικη στιγμη $t = 10$ η επιδραση του στον οργανισμο εχει μηδενιστει. (Δινεται οτι $\ln 11 \cong 2,4$)

α)

Για καθε $t \geq 0$ είναι

$$f'(t) = \frac{8}{t+1} - 2 \Leftrightarrow f'(t) = (8 \cdot \ln(t+1) - 2t)' \Leftrightarrow f(t) = 8 \cdot \ln(t+1) - 2t + c, \text{ οπου } c \text{ πραγματικη}$$

σταθερα. Επειδη τη χρονικη στιγμη $t=0$ δεν υπαρχει συγκεντρωση του φαρμακου στον οργανισμο θα είναι

$$f(0) = 0 \Leftrightarrow 8 \cdot \ln(0+1) - 2 \cdot 0 + c = 0 \Leftrightarrow c = 0.$$

$$\text{Αρα } f(t) = 8 \cdot \ln(t+1) - 2t, \quad t \geq 0.$$

β)

$$\text{Για καθε } t \geq 0 \text{ είναι } f'(t) = \frac{8}{t+1} - 2 = \frac{-2(t-3)}{t+1},$$

$$f'(t) = 0 \Leftrightarrow t = 3, \quad f'(t) > 0 \Leftrightarrow t \in [0, 3) \text{ και } f'(t) < 0 \Leftrightarrow t > 3.$$

Αρα η f παρουσιαζει ολικο μεγιστο στη θεση 3 το $f(3)$, επομενως η συγκεντρωση του φαρμακου στον οργανισμο γινεται μεγιστη τη χρονικη στιγμη $t = 3$.

γ)

$$f(8) = 8 \cdot \ln(8+1) - 2 \cdot 8 = 8(\ln 9 - 2) = 8(\ln 3^2 - 2) = 16(\ln 3 - 1) > 0, \text{ γιατι } 3 > e \\ \Rightarrow \ln 3 > \ln e \Rightarrow \ln 3 > 1.$$

Αρα κατα τη χρονικη στιγμη $t=8$ υπαρχει ακομα επιδραση του φαρμακου στον οργανισμο.

$$f(10) = 8 \cdot \ln(10+1) - 2 \cdot 10 = 8 \cdot \ln 11 - 20 \cong 8 \cdot 2,4 - 20 = -0,8 < 0.$$

Η f είναι συνεχης στο $[8, 10]$ και $f(8)f(10) < 0$, αρα συμφωνα με το θεωρημα Bolzano υπαρχει χρονικη στιγμη $t_0 \in (8, 10)$ τετοια ωστε $f(t_0) = 0$, δηλαδη τη χρονικη στιγμη t_0 η επιδραση του φαρμακου στον οργανισμο εχει μηδενιστει.

11

Τη χρονική στιγμή $t = 0$ χορηγείται σ' έναν ασθενή ένα φάρμακο. Η συγκέντρωση του φαρμάκου στο αίμα του ασθενούς δίνεται από τη συνάρτηση

$$f(t) = \frac{at}{1 + \left(\frac{t}{\beta}\right)^2}, \quad t \geq 0, \text{ όπου } a \text{ και } \beta \text{ είναι σταθεροί θετικοί πραγματικοί αριθμοί και ο χρόνος } t \text{ μετράται σε ώρες. Η μέγιστη τιμή της συγκέντρωσης είναι ίση με } 15 \text{ μονάδες και επιτυγχάνεται } 6 \text{ ώρες μετά τη χορήγηση του φαρμάκου.}$$

α) Να βρείτε τις τιμές των σταθερών a και β .

β) Με δεδομένο ότι η δράση του φαρμάκου είναι αποτελεσματική, όταν η τιμή της συγκέντρωσης είναι τουλάχιστον ίση με 12 μονάδες, να βρείτε το χρονικό διάστημα που το φάρμακο δρα αποτελεσματικά.

α)

Επειδή η f παρουσιάζει ακροτάτο στη θέση 6 το 15 και είναι παραγωγίσιμη στο $[0, +\infty)$ θα έχουμε:

$$f'(6) = 0 \text{ και } f(6) = 15.$$

Για κάθε $t \geq 0$ έχουμε:

$$f(t) = \frac{\beta^2 at}{\beta^2 + t^2} \text{ και}$$

$$f'(t) = \beta^2 a \cdot \left(\frac{t}{\beta^2 + t^2}\right)' = \beta^2 a \cdot \frac{(t)'(\beta^2 + t^2) - t(\beta^2 + t^2)'}{(\beta^2 + t^2)^2} = \beta^2 a \cdot \frac{\beta^2 + t^2 - 2t^2}{(\beta^2 + t^2)^2} = \beta^2 a \cdot \frac{\beta^2 - t^2}{(\beta^2 + t^2)^2}.$$

Επομένως (a και β θετικοί αριθμοί) :

$$f'(6) = 0 \Leftrightarrow \frac{\beta^2 - 6^2}{(\beta^2 + 6^2)^2} = 0 \Leftrightarrow \beta = 6, \quad f(6) = 15 \Leftrightarrow \frac{36a \cdot 6}{36 + 36} = 15 \Leftrightarrow a = 5.$$

β)

$$\text{Είναι (για } a = 5 \text{ και } \beta = 6 \text{) } f(t) = \frac{\beta^2 at}{\beta^2 + t^2} = \frac{180t}{36 + t^2}, \quad t \geq 0.$$

Η δράση του φαρμάκου είναι αποτελεσματική, όταν

$$f(t) \geq 12 \Leftrightarrow \frac{180t}{36 + t^2} \geq 12 \Leftrightarrow t^2 - 15t + 36 \leq 0 \Leftrightarrow t \in [3, 12].$$